

SZASZANTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadókatalban átvéve.
Egy évre ..... 16 h.
Negyedévre ..... 4 ..
Holnap hához hordva.
Egy évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 ..
Világke postán szállítva.
Egy évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 6.
A szerkesztőség kéziratok viszem-
adására vagy megörzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalához intézendők.

XXI. évfolyam 139. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 június 22.

Lemberg alatt vannak a szövetséges csapatok.

Budapest, június 21. A sajtóhadiszállásról jelentik: **A szövetséges csapatok a megvert orosz hadsereg üldözésében Lemberg alá érkeztek.**

As olasz hadszíntéren a harcok az eddigi keretben folynak.

Csapatunk Lemberg ellen nyomulnak.

Budapest, június 21. (Saját tud.) Lemberg sorsa meg van pecsételve. Az északi orosz szárnyat Mackensen elvágta a főseregtől, a déli szárny, amely a Linsingen, Hoffmann, Szurmay seregeinek előretöréseit akarta megakadályozni, tegnaptól feladta ellentállását, úgy, hogy most már csapataink az országon nyomulnak előre Lembergnek.

Forradalmi mozgalmak Oroszországban.

Stockholm, június 21. Egy itt lakó orosz diplomata a moszkvai zavargásokról a következőképp nyilatkozott:

— Május közepe óta az orosz politikai rendőrségnek tudomása van arról, hogy egy forradalmi bizottság az általános sztrájkot és a forradalmat készíti elő. A politikailag megbízhatatlan egyéneket, köztük számos németet, azonnal letartóztatták.

Június 10 én kora hajnalban diákesoporok és izgatók vonultak végig Moszkva külvárosán. Felhívták a munkásságot, hogy azonnal szüntesse meg a munkát, ami meg is történt. A tömeg pereről-perere nőtt az utcákon. Nagy zajt csaptak és forradalmi jelvényekkel a belváros felé vonultak. A politikai titkos ügynököknek sikerült a tüntetőket a németek által lakott városrész felé terelni. A tömeg a németek lakta házakat fosztogatni és rombolni kezdte.

Dzsunkovszky, a csendőrség parancsnoka, akit táviratban hívtak oda, már nem tudta a rendet helyreállítani.

A zavargás híre Pétervárra is eljutott, ahol az északi városnegyedben szintén vad jelenetek játszódtak le. Moszkvában és Pétervárott több németet meggyilkoltak.

Moszkvában a zavargások folytatódnak. Paskinowban a tömeg gyújtogatott. Doretz

kormányzóságban véres harcok voltak a munkások és a csendőrök közt.

Moszkvában hatvan német házat gyújtottak föl két nap alatt. A sebesültek száma óriási. A kár negyven millió.

A német császár Grodeknél.

Berlin, június 21. A Wolff ügynökség jelenti: **Vilmos császár a Beszkid-hadtestnél jelen volt a grodeki vonalért folyt harcoknál.**

A bukaresti orosz követ tanácskozása.

Bukarest, június 21. **Az orosz nagykövet hosszasan tanácskozott Bratianu román miniszterelnökkel.**

Az orosz fővezér idegei.

Zürich, június 21. A Züricher Tagblattnek jelentik: **Nikolajevics Miklós nagyherceg kijelentette, hogy a mostani események súlyos megpróbáltatásokat jelentenek Oroszországnak, azért azonban a reményt nem adja föl.**

Minthogy idegeit a háboru megerőltette és fáradt, állásába nem tér vissza, nyugalomra vágyik.

Dán vélemény Oroszország helyzetéről.

Koppenhága, június 21. (Saját tud.) A Politiken írja: **Bár Galicia visszahódítása bizonyára nagy nemzeti örömet kelt Ausztriában, még sem valószínű, hogy ez Oroszország katonai összeomlását jelentené. Ha az oroszok a nyár elején elegendő municióhoz jutnak, kimeríthetetlen emberanyagukból bizonyosan rengeteg, bár kis értékű katonát**

Kormányválság Oroszországban.

Budapest, június 21. (Saját tud.) Pétervárott félnek, hogy Maklakov lemondása az egész kabinetet magával rántja. A kabinetben az elmentétek áthidalhatatlanok. A harc Nikolajevics befolyásának fennmaradása, illetve megszűnése körül forog.

Azt híresztelik, hogy Szaszanow legközelebb visszalép. Utóda Sarikow lesz.

Az oroszok vesztesége három millió ember.

Budapest, június 21. Pétervárról jelentik: **Az oroszok tisztvesztése május 25-ig 97,422; harmincszorosán számítva a közlegényekben beálló veszteségeket addig 3 milliót, azóta újabb fél milliót tesz ki.**

Világszenzáció!

Ma este a Bonbonnierben

TOM JACK bilineskirály.

fognak Ausztria-Magyarország ellen küldeni, ha másnak nem, hát ágyutölteléknek. Nem is a katonahiány Oroszország legnagyobb

veszedelme, hanem ipari válsága és az a forradalmi mozgalom, amelyre mindig számítani lehet a cár birodalmában.

Lemberg alatt.

Budapest, június 19. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

A szövetséges csapatok üldözés közben egészen Zolkiev elé Lemberg közelébe és a várostól délre egészen a Izczerk patakig nyomultak előre. Ezen vonalon álló orosz erőket mindenütt támadjuk. Nikolajovnál a Zidatovnál az ellenség a Dnyeszter mentén áll. A Pflandzer hadsereg csapatai az oroszok heves támadásait Potokzlotynától délnyugatra Zulen-ciknél és beszarábiai határterületen ismét az ellenség súlyos veszteségei mellett verték vissza. A helyzet egyébként északkeleten változatlan.

A bihari és hajdumegyei hősök.

Budapest június 21. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A június 20-ra virradó éjjel vitéz csapataink Plavánál ismét visszaverték az olaszok 2 támadását. Itt egy olasz tiszt fehér lobogóval és egy kürtössel jelent meg állásaink előtt, hogy egy csanárparancsnok kérését adja elő. Mivel ezen személyek nem voltak képesek magukat írásbeli meghatalmazással, mint parlamentaire igazolni, elfogtuk őket és most hadifoglyok.

A Krutól északnyugatra az ellenséget egy nyereg állásból kiverjük, **miközben a debreceni honvéd gyalogezred osztagai különösen kitűntették magukat.** (Ebben az ezredben nagyon sok biharmegyei katona teljesít szolgálatot. Szerk.) Nehéz tüzérségünk sikeresen avatkozott bele a súlyos harcba.

A karintiai határon az ellenség Plöckentől keletre, mint mindig sikertelenül támadt. A tiroli határterületen nem történt jelentős esemény.

Az olaszok nehéz tüzérségének erődeinkre való tüzelése semmi eredményt sem ért el. Június 19-én egy tengerészeti légijárműveinek bombákkal kárt tettek a barrói és brindirii állomásokban.

Szerbiában minden csendes.

Budapest, június 21. (Hivatalos.)

Déli hadszíntér.

A hadszíntéren a legutóbbi időben semmi sem történt. Höfer.

Oroszország magyar területre alkudozik.

Frankfurt, június 21. A „Frankfurter Zeitung” a következő bukaresti táviratot közli:

Míg Olaszország növekvő idegességgel csalogatja Romániát, hogy az ő példájára támadja meg a központi hatalmakat, az itteni mértékadó körök folytatják eddigi politikájukat, amely abban áll, hogy Románia az egyik hadviselő félhez sem szegődik, hanem objektíve mérlegeli, hogy az **előnyök milyen maximumát lehet megszerezni.** Romániának a legkisebb kockázattal Olaszország beavatkozása a román vélemény szerint nem csökkentette lényegesen az ántánt-hoz való csatlakozás kockázatát, az oroszok galíciai súlyos veresége pedig még azokat is megdöbbenetette, akik hajlandók a központi hatalmak katonai erejét lebecsülni.

Természetesen nem lehet figyelmen kívül hagyni azt, hogy egy nagy Románia képe Erdéllyel, Bukovinával és a Bánáttal, ami tíz hónap óta foglalkoztatja a nép fantáziáját, erős szuggesztív hatást gyakorolt. A föltétlen ántánt-barátoknak még sem sikerült az országot döntő háborus hangulatba vinni.

Megkönnyíti számára ezt a magatartást az a körülmény, hogy Oroszország Románia követeléseit csak kis részben akarta elismerni. Néhány héttel ezelőtt, amikor Oroszország Északbukovinát magának, a Bánátot pedig Szerbiának igényelte, az orosz-román tárgyalások tökéletesen megakadtak és ha most állítólag ismét megkezdődtek, nem jutottak közelebb a célhoz. Ilyen körülmények között most nincs ok arra, hogy a Romániával való békés megegyezés lehetőségét tagadjuk; ellenkezőleg, egyáltalában nincs kizárva — különösen ha a központi hatalmak katonai helyzete továbbra is ilyen kedvező marad — hogy a román politika felelős vezetői többre fogják becsülni egy biztos semlegesség előnyeit a kockázatos és mindenképpen áldozatokat követelő háborunál.

Háboruellenes tüntetés Bukarestben.

Budapest, június 21. (Saját tud.) Bukarestből jelentik, hogy ott vasárnap véres tüntetés volt a háboru ellen. A munkások és a katonaság megütköztek. Az összeütközés alkalmával sok sebesülés történt. A rendőrség a szociálista vezéreket letartóztatta.

Románia igaz fiai mellettünk vannak.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) A Moldvában Carp Péter így ír: Az osztrákok és a magvarok a németekkel Chotin Kisenew felé nyomulnak. Elérkezett az ideje, hogy Románia semlegességéből kilépve, sürgősen **Oroszország ellen vonuljon.**

Döntő ütközet Észak-Franciaországért.

Budapest, június 12. (Saját tud.) Párisból jelentik:

A lorettói harcok hatalmas esztávára fejlődtek. A franciák végső erőfeszítéssel Neuville elfoglalására törekcszenek.

A németek és franciák folytonos erősítéseket kapnak. **A csata kimenetelétől függ Észak-Franciaország sorsa.**

A török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, jun. 21. A főhadiszállás jelenté: A Dardanellek arcvonalan Ari-burnunál e hó 18 án és 19 én semmi jelentős esemény nem történt.

Egy Sed il Bahr előtt megjelent ellenséges páncélos hajó, amelyet 9 torpedónaszád és 7 aknavető védett, eredménytelenül bombázta a mi anatóliai parti útegeinket és azután ugyanazzal a kísérettel Lemnos felé vonult vissza.

E hó 19-én a Sed il Bahrtól délre álló haderő centruma mellett gyenge támadást az ellenség veszteségével visszavertünk. Parti útegeink hatásosan bombázták az ellenség tüzérségét, valamint szállítási oszlopait, továbbá gyalogságát, amely európai útegeink tüzelésének hatása alatt visszavonult.

Anatóliai útegeink is rendkívül hatásos tüzelést folytattak az ellenséges oszlopok ellen, miközben az ellenség új táborra felé meneteltünk, valamint az ellenséges hangárokról, amelyekben tűz támadott és több légi jármű elpusztult. Tüzelésünk az ellenség csapatainak és állásainak pánikot idézett elő.

Ellenséges aviatikusok átrepülték útegeinket és 8 bombát dobtak le, anélkül, hogy sikert értek volna el. A többi arcvonalon nincs jelenteni való. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Az olasz háboru eseményei.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) A sajtószállásról jelentik: Az olasz hadszíntéren a harcok az eddigi keretekben mozognak.

Flottánk Rimini bombázása alkalmával husz ember meghalt, ötven megsebesült.

Nyugalom a karintiai front mögött.

Budapest, június 21. (Saját tudósítónktól.) A karintiai harctéren még nem voltak nagyszabású ütközetek. Az olaszok nagyon lassan tolják előre csapataikat frontunk felé, úgy hogy mostanig csak előrsi esatározások és tüzérségi párbajok folytak. Föltűnő az a biztos nyugalom, amelyben a lakosság a front

Cyönyörű minták

Blous- és Ruhaselymekben, himzett Battisztok, Etamin, Grenadin, Delain és Kartonokban

Tetra Sport Blousok

hölgyek, urak, leánykák és fiúk részére. KÖRÖTT női kabátok a legszebb kivitelben.

Napernyők, Ridikülök, Keztyük, Harisnyák
Női és Férfi gumiköpenyegek

legjobban beszerezhetők:

Czillér Imre áruházában

mögött él. Husz-harminc kilométernyire a front mögött a béke képe tárul elénk; egyetlen ember sem gondol a menekülésre. Azok a hófedte déli hegyek, amelyek a déli hártárt őrzik, biztosítják a lakosság nyugalmát. Alpesi katonáink boldognak érzik magukat, hogy szeretett hegyvidékükért harcolhatnak;

A piaci hivatalos árak.

Horváth Géza r.kapitány, mint vásárbiztos, naponként már a kora reggeli órákban talpon van a Szent László-téren, hogy felügyeljen a megállapított piaci árak betartására. Sikerül is az eladókat az új rendrespektálására szorítani, azonban a vevők között akad sok, aki a magasabb árakat is megadja s a rendőrnek azzal felel, hogy az ő zsebéből ő rendelkezik. Ez megnehezíti a rendőrség eljárását.

Különbözik úgy látszik, a vidéki kofák és elárúsítók sztrájkolnak. Tegnap pl., dacára a hétfői hetivásárnak, nagyon gyenge piac volt. Alig volt élelmiszer.

A hatóság június 21., 22. és 23-ra a következő élelmiszer-árakat állapította meg:

Tojás és tejtermékek:

- 1 darab tojás 10 fillér,
- 1 liter tej 30 fillér,
- 1 liter tejfel 1 korona 30 fillér,
- 1 kiló vaj 5 korona 60 fillér,
- 1 kiló tehénturó 1 korona 20 fillér,
- 1 kiló juhturó 2 korona 40 fillér.

Zsir és szalonna:

- 1 kiló sertés zsír 5 korona 10 fillér,
- 1 kiló zsirszalonna 4 korona 10 fillér,
- 1 kiló hárj 4 korona 90 fillér.

Husfélék:

- 1 kiló marhahús 5 korona,
- 1 kiló borjúhús hátulja 5 korona,
- 1 kiló borjúhús eleje 4 korona 60 fillér,
- 1 kiló sertésbús 4 korona.

Baromfi (élő):

- 1 pár csirke (rántani való) 3 korona,
- 1 pár csirke (sütni való) 5 korona,
- 1 pár ruca (hizott idej) 8-9 korona,
- 1 pár ruca (sovány) 6-7 korona,
- 1 pár liba (hizott idej) 10-12 korona,
- 1 pár liba (sovány idej) 8-9 korona.

Száraz főzelék:

- 1 liter borsó 80 fillér,
- 1 liter bab (fehér) 80 fillér,
- 1 liter bab (tarka) 70 fillér,
- 1 liter köleskása 80 fillér.

Zöldségek:

- 1 fő fejes saláta 2 fillér,
- 1 csomó retek 8-10 fillér,
- 1 darab karalábé 2-4 fillér,
- 1 csomó zöld hagyma 6-24 fillér,
- 1 csomó sárga répa 8 fillér,
- 1 csomó petrezselyem 8 fillér,
- 1 drb. ugorka (salátának való) 2-20 fillér,
- 1 kiló zöld bab 60-70 fillér,
- 1 liter zöld borsó 60 fillér,
- 1 kiló új burgonya 32 fillér,
- 1 kiló ó burgonya 12 fillér,
- 1 csomó podlutka levél 2 fillér,
- 1 liter pöszméte 40 fillér.

A felsorolt élelmiszerek árainak ennél magasabban való megszabása esetén a kihágási eljárás meg fog indíttatni.

A kihágás büntetése 15 napig terjedhető elzárás és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés.

A feljelentés a piacon szolgálatot teljesítő rendőröközegek bármelyikénél megtehető.

Sursum corda ünnepség.

A jótékonyágnak minden fájdalmat lecsillapító és minden könnyet felszárító emberi érzése gyűjtötte össze vasárnap este a K. Katolikus Kör Szent László-terében azt a megjelenésében impozáns és színes, előkelő társaságot, amely ez alkalommal a Vörös-Kereszt óriási és semmi fáradságot és munkát nem tekintő tevékenységével ismerkedett meg a máskülönbben is nagystilű és elragadó ünnepség keretében.

Ott volt a Katolikus Kör disztermében a város előkelő közönsége. Igazi élvezetet szerzett a szemnek, mikor a megjelent hölgyek és férfiak sokaságán végig tekintett, akik oly pompásan és közvetlenül dokumentálták a nagy idők nagy szellemét megérteni tudók tettekkészességét és áldozatkészességét.

Már jóval nyolc óra előtt szorongásig megtelt a Katolikus Kör Szent László-terme, amely ez alkalommal teljes ünnepi ragyogásával és varázsával várta a közönséget.

Az ünnepség első száma Kolossy Béla felolvasása volt „Mi, akik itthon maradtunk” címmel. A drága női szívek áldásos és buzgó, háberus munkáját, felsegítő akcióit ismertette rendkívüli vonzó és melegséggel.

A második szám Fényes Annuska szereplése volt. Artisztikus megjelenése és lebilincselő üdesége a legcsintébb elragadtatásra predesztinált, három énekszámot adott elő. Mindegyik szinte tapsokra ragadta a hallgatóságot. Szávay Zoltán „Üzenet” című szerzeményét, „Nadmé” operettnek egyik részletét és Hetényi „Csak visszajönne” szonóját interpretálta igen kedvesen.

A műsor harmadik része a „Zengő tábor” jelenet volt. Az előkép keretében Lobermayer Gyula, dr Rédey Kornél és Belezny Antal szerzeményét „Hősök álmá” t énekelte el nagy képességgel és megindító érzéssel. Marjayné, Nagy Margit, akinek ének művészetét már több ízben élvezte a közönség a háborus délutánok idejében, szintén ez előkép keretében adott elő két szívhöz szóló magyar nótát hangjának behizelgő tonusával. Lőrincz Ferenc kuruc dalokat adott elő tárogatón nagy művészettel és nagy hatással.

Az előkép után „A megmentett otthon” c. film következett, amely a Vörös-Kereszt munkásságáról, megfeszítő és fáradságos akcióival ismertette meg a közönséget. A mozifilm első felvonása után Sarkadi Klára élénk kifejező képességgel és átérzéssel költeményeket szavalt el odaadó közvetlenség-gel gyengéd finomsággal.

Ezután a mozifilm tovább folytatódott, amelynek tartalmassága és szépsége a legnagyobb tetszést váltotta ki a nézőkből.

A fényesen sikerült ünnepség 10 óra után ért véget.

A „Sursum corda” második diszeldadása méltóképen sorakozott az első sikeréhez. A közönség szép számban volt képviselve ez alkalommal is.

Az est sikerét ragyogóan biztosították Bleyerné, Garzó Adél tanítványainak énekszámai. Különös dicséretet érdemel maga Bleyerné, hogy tanítványaival ilyen elsőrendű művészi eredményt produkált. De megdicsérendő külön-külön minden egyes szereplő, mert énekszámuk magukon hor-

dozták a legtökéletesebb biztonságot, közvetlenséget és kellemet. A közönség ez alkalommal igazi műélvezetben részesült.

A Régi dalt bájosan énekelte Zuckermann Anna, frappáns hatást ért el Kepes Nusi és Nagy Irénke kettőse. Hönigsberg Erzsike a Troubadour nagy áriáját interpretálta nagyfokú intelligenciával és mély érzéssel. Diamandy Cica a „Zsidónó” operából énekelte egy hatásos részletet. Sulyok Gizi egy elbűvölő dalt adott elő nagy tudással és közvetlenséggel. Diamandy Cica és Hönigsberg Erzsike a „Zsidónó”-kettősben arattak sikert, míg Nagy Irénke a Traviata egyik legszebb áriájával vitta ki a közönség forró, megérdemelt tapsait. Végül Kepes Nusi kiválóan énekelte el egy hatásos áriát, melylyel méltó befejezést nyert az ünnepély első része.

Azután megismételték a tegnapi előtti ünnepély egyik főnyújtását a „Sursum corda” vagy a „Megmentett otthon” című mozijátékot, mely színes képekben mutatja be a Vörös-Kereszt fáradságtalan, sokoldalú tevékenységét. Ez alkalommal a honvédenekar helyett Papp Károly szolgáltatott hangulatos, diskret zongorakíséretet a mozijátékhoz.

A „Sursum corda” tehát Nagyváradon elérte azt a sikert, amely a nemes célt a legragyogóbb módon juttatta a kívánt eredményre.

Államsegélyek kifizetése.

Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy július 1-én esedékes segélyösszegeiknek folyósítása folyó hó 24-én csütörtökön, 25-én pénteken, 26-án szombaton és 28-án hétfőn a tüzoltó laktanyában levő hivatalos helyiségben fog eszközölni. Ez alkalommal mindenki tudatom, hogy a rend és fizetések gyorsabb tétele érdekében a következő sorrendben fogjuk a könyvecskék kiadását és a segélyösszegek kifizetését eszközölni:

Csütörtök délelőtt segélyösszegek végett jelentkezzenek: 1-400-ig fehér, 750-1000-ig kék sorszámmal ellátott egyének.

Csütörtök délután 1000-1400-ig sárga, 2000-2500-ig piros sorszámmal ellátott egyének.

Péntek d. e. 400-750-ig fehér, 1400-tól 1600-ig sárga.

Pénteken délután 2500-3000-ig sárga és 3000-3500-ig kék sorszámmal ellátott egyének.

Szombat délelőtt 4000-4500-ig zöld, 1600-2000-ig sárga.

Szombat délután 5100-5218-ig fehér, 5218-5410-ig sárga sorszámmal ellátott egyének.

Hétfőn 3500-4000-ig kék és 4500-5100-ig zöld sorszámmal ellátott egyének.

Figyelmeztetek minden egyes államsegélyest, hogy a fizetési könyvecskék kizárólag a fent megjelölt sorrendben és a személyazonossági cédulák színei szerint illetékes pénztárainknál lesznek fizetve és a lakbécédulák felmutatása ellenében kiadva. Ennélfogva a most megállapított sorrendet mindenki saját érdekében tartsa meg és házigazdájának azon két tanu által előttemeztetett nyilatkozatát, hogy lakbér-illetményét pontosan átszolgáltatja, feltétlenül hozza magával.

Egyidejűleg mindenkit saját érdekében és a fizetések akadálytalan teljesítése szempontjából felhívok, hogy a rendelkezésére álló 10 és 20 filléres, valamint 1 koronás váltópénzt hozza magával és azt a fizetést teljesítő pénztárnál a fizetés alkalmával váltsa be.

Nagyvárad, 1915. június 21.

Juricskay Barna,
tanácsos.

A dakozzunk fémtárgyakat a hadsereg céljaira.

Szerbiából Bulgáriába menekült magyar hadifogoly.

Brád György villamos-gépész kalandos menekülése.

— Saját tudósítónktól. —

Mióta a háború szelleme tüzes szekerén végig vágatott az egész Európán, a kalandos és regényes események egész sorozatát olvashattuk a lapok hasábjain.

A haretéri bátor hőstettek, az egyéni leleményességet mutató epizódok, az ellenség fogságából való csodás és merész menekülések, majdnem mindennapi témaként szolgálnak a háborús események regisztrálójának.

Egy ilyen nagyon megragadó és páratlan eseménynek volt hőse Brád György, a nagyváradi villamos művek gépésze, aki a szerb hadifogságból menekült óriási nehézségek és küzdelmek közepette, míg végre hosszas bolyongás és fáradságos izgalmak után sikerült megérkeznie Bulgáriába.

Brád György a háború elején vonult be a 37 ik gyalogezredhez. Itthon hagyta kis családját, hogy a harci tettek színhelyére menjen. Igen lelkesen és hazafias lángolással indult el Szerbiába csapatával. Talán egy pár hétig harcolt itten, míg végre egy roham alkalmával a szerbek fogságába került. Levél vagy más egyéb értesítés nem igen jött tőle. Junius 16 án azonban május 23 áról keltezve Szücs Géza városi villamos művek főgépészhöz érkezett egy levelező-lap, amelyben Brád György a következőket írta:

Kedves Barátom!

Örömmel tudatom, hogy öt napi nehéz és fáradságos ut után sikerült a szerbek fogságából megmenekülnöm. Öt nap és öt éjjelen át meredek szirteken, kopár hegytetőkön és feneketlen mélységek felett vezetett az utam. De szerencsére minden nélkülözés és lankasztó bolyongás ellenére megérkeztem Bulgária egyik városába, ahol igen szívesen fogadtak. Itt azonnal a kórházba helyeztek el és megfigyelés alá vették. Ha a megfigyelés alól kikerülök, megígérték, hogy tüstént hazamehetek. Én alig várom ezt az időt, amit annál is inkább óhajtok, hogy még egyszer harcolhassak a szerbek ellen, akiknek most még cseesszopó gyermekeit sem fogom megkímélni.

Igy szól a Bulgáriából érkezett üzenet, amellyel hasonló tartalmu értesítést kapott Brád Györgyné is. A Szücs Gézához írt levélben azt üzenté továbbá Brád György, hogy 21 nap múlva hazajön. A kitűzött idő már elmúlt és a megmenekült Brád György még nem jött meg Nagyváradra, amikor is igéri azoknak a leirhatatlan és megkapó történeteknek és eseményeknek az elbeszélését, amelyet az annyira dicső és szomorú Szerbia hadjárat, továbbá fogsága alatt tapasztalt.

Bizonyára sok család és sok ember aggódva és reménnyel várja a Brád György megérkezését. Ez hirt fog hozni azokról, akiknek sorsát eddig a titok sűrű fátyola fedte.

Szedjük össze nélkülözhető réz, ólom, ón, bronz tárgyainkat s ajándékozzuk hadi célra.

A fa- és fémipariskola kiállítása.

Igen nagyszabású és eredményeiben széles perspektívákat mutató kiállítás nyílt meg a fa- és fémipariskola helységében. Mindössze két éve, hogy városunkban fennáll ez az iskola, amely már az első évi fennállása után igen szép sikereket ért el. Ekkor már teljesültek azok a remények, amelyeket a szakkörök az iskolához fűztek. Aki megnézi az iskola idej kiállítását, az bizonyára élénk örömmel fog eltelni azoknak a nagy koncepciójú eredményeknek a láttára, amelyek az iskolához fűzött reményeket a várakozáson felül öregbiteni és növelni fogják. Az iskola ezen kiállításának nagy és értékes sikerét főképen a vezetők, a helyes érzékű tanítók szakavatott és gondos munkájának kell tulajdonítani, akik semmi fáradságot sem kíméltek, hogy a jövőbeni munkás generáció minnél tartalmasabb és folkészültebb legyen.

Szontagh Gusztáv igazgató és Karácsony Géza szobrász tanár minden tekintetben érdemdu tanítását és nevelését mutatja a kiállítás minden egyes darabja. Ha tekintetbe vesszük, hogy olyan nagyszabású eredményeket, leszállított tanóraszám mellett értek el és olyan újításokkal, amelyek egyedüliek e téren Magyarországon, akkor a legnagyobb elismeréssel kell adóznunk a kitűnő tanároknak.

A kiállított rajzok csupán egy terem négy falát töltik ki, de minden darab gondosságnak és tehetségnek a műve.

Karácsony Géza tanítványainak rajzai függenek az egyik falon.

Egy része ezeknek mértani és egyszerűbb géprészlet rajz, másik részük szabadkézi rajzokból áll. Egyszerűbb magyaros, motívumokból kiindulva, középkori díszítéseken át önálló tervezetekben éri el tetőpontját az igazán tehetséges tanítványok rajztudása.

Igen fontos és lényeges eredményeket ért el Karácsony Géza az ő eredeti módszereivel az *ecsetgyakorlattal* és a *szakszemléleti rajzolással*. Az előbbi abban nyer kifejezést, hogy a tanulók minden rajz nélkül, egyszerre ecsettel és festékkel kaptak le a rajzlapon könnyebb figurákat, majd később ez a gyakorlat folytán nagyobb zsánerű tervezésekben is tért nyert. A szakszemléleti rajzoktatás bámulatos eredményeit mutatják azok a precíz és tökéletes rajzok, amelyek különféle mesterségbeli sik és görbe test csoportokat, görbe forgású testeket ábrázolnak.

A kiállításnak a legértékesebb része Szontagh Gusztáv igazgató tanítványainak gépipari rajzai. Eanél szebben kidolgozott és nagyobb szabású programot az ország egy hasonló jellegű iskolájában sem találunk. Valamennyi rajz az öntudatos és kiforrott elméleti tudásnak a gyakorlatban megvalósult legszebb és legkifejezőbb terméke. Nincs egy hiba, egyetlen egy folt sem a kiállításon, legyenek bár egyszerűbb gépelemek, vagy komplikáltabb géprészek rajzai, mindegyik a legpontosabban van megkottázva (mérétezve) a legtökéletesebb számítások alapján.

A gépipari rajzok mellett szerepelnek még Karácsony Géza tanítványainak faipari rajzai. Ezek is mind a maguk nemében a

legnagyobb készségről és bevégeztségről tesznek tanubizonyosságot.

Az iskolának a jövő hónapban lesz a butorkiállítás, amely alkalommal a közönség saját szemével meggyőződhetik az iskola növendékeinek előrehaladásáról és képességeiről, valamint a vezető-tanárok elévülhetetlen érdemeiről.

HIREK

* **Kinevezés.** A belügyminiszter a nagyváradi anyakönyvi kerületbe Középpessy Ernő nagyváradi lakost anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* **Katonai kitüntetések.** A király nemes Panwitz Vilmos 101. gyalogezredbeli alezredesnek az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismeréséül a vaskoronarend 3. osztályát adományozta. Kolgyári Császár Jenő számfeletti százados a 70. gyalogezredben, a zágrábi vasuti vonalparancsnok a vasuti vonalparancsnok minőségében kitűnő szolgálata elismeréséül a katonai érdemkereszt III. osztályát kapta a hadi ékítménnyel.

* **A jegyzők állami támogatása.** A belügyminiszter tegnap küldte le a községi kör- és segédjegyzők javadalmazására vonatkozó intézkedését. A miniszteri leirat szerint a vármegye által előirányzott 372,898 K 27 fillér helyett a miniszter 373,522 K és 91 fillért állapított meg a miniszter. Általában az egész tervezeten nagyon lényegtelen módosításokat eszközölt a legfelsőbb hatóság s így ugyszólván senkinek az érdeke nem szenved csorbát a jegyzői karban.

* **Nem eszünk buza kenyeret.** Nagyváradon mindenki panaszkodik a kenyérre és a lisztre. A közlélemezési ügyosztály ugyan igyekszik, hogy a panaszokat orvosolja. Legutóbb már külön adják ki a buzalisztet és a tengeriliszttet, de ezzel talán még rosszabb a helyzet, mint volt addig. A tengeriliszt jó, elég friss, de a buzalisztnak csak a neve az. Megállapíthatja bárki, hogy a buzaliszt valamivel keverve van, mert az abból készített tészta olyan, mint a sár s frissen is rossz az abból készített kenyér, jóllehet, hogy a jó és tökéletes tengeriliszttel van keverve. Itt tehát mélyebben fekvő bajok vannak s valószínűleg a város által átvett buza romlott, vagy nagyon vegyes más anyagokkal, vagy a malomban vegyítik más liszttel a buzaliszt áraban eladott liszttel. Csodálatos dolog, hogy ezt a hatóság nem tudja megállapítani, mikor most már működik a vegyvizsgáló-állomás. Lukács Jón főjegyző, az élelmezési szakosztály vezetője, látjuk, hogy fáradhatlanul törekszik a panaszok orvoslására, ő tehetne ez irányban is valamit. — A főjegyző megkísérlette, hogy a kenyér jobbá tétele céljából kieszközölje, miszerint Nagyváradon a kenyérnek 80 százalék buza- és 20 százalék tengeriliszttel szolgáltatasson ki a hatóság, s ez irányban kétszer is táviratban kérte a miniszter engedélyét, azonban mint halljuk, a földmivelügyi miniszter a belügyminiszter engedélyétől tette függővé a kérelem teljesítését, a belügyminiszter pedig csak a már átadott nagyobb mennyiségű buza visszabocsátásától tette függővé az engedély megadását. Buzát

pedig nem adhatunk vissza, mert akkor kevés lesz, annál inkább, mert nagyobb mennyiségű tengerit adtunk már vissza. Most tehát újabb bonyodalom van. Egy bizonyos, hogy élvezhető buzakenyert az új termésig nem eszik Nagyvárad közönsége. Talán még azután sem.

* **Uj doktor.** A jogásznemzedék egyik igen szimpatikus és általános szeretetnek örvendő tagja, dr. Géher Géza igen nagy sikerrel tette le Kolozsváron a jogtudományi doktorátust.

* **A városi tisztviselők felmentése.** Székesfehérvár város törvényhatósága tegnap igen érdekes és hazafias átiratot küldött Biharvármegye törvényhatóságához. Az átirat tulajdonképpen annak a határozatnak a közlése, amit az ottani törvényhatóság hozott a városi tisztviselők felmentése dolgában. A székesfehérvári törvényhatóság ugyanis kimondta, hogy nem is mernek nélkülözhetetlen tisztviselőt a vízvezetési üzemezőtön és a katonai eladón kívül. Más esetleg felmentett tisztviselőre kimondja a nélkülözhetőséget és előterjesztést tesz behívásuk iránt. Nehogy azonban a közigazgatás menetében fennakadás álljon be, a törvényhatóság a nyugalmazott tisztviselők behívását határozta el. A tanácsához szintén felkérést intéztek, hogy a közigazgatást támogassák. Ezt a határozatot hasonló határozathozatal végett Biharvármegye törvényhatóságának is megküldték. A székesfehérvári átirat egy kicsit elkészt Biharban, mert itt már a háboru elején kimondta az alispán, hogy nem ismer nélkülözhetetlen tisztviselőt. Mindenesetre azonban elismerést érdemel a hazafias határozatot meghozó törvényhatóság s bizonyára sokan fogják követni.

* **Szabadságot beteg katonák jelentkezése.** Az összes havidijasok és havidijas jelöltek, akik betegségük miatt vagy lábadozók magánápolásban vagy magánkórházban a város vagy a megye területén szabadságon vannak, az állomás parancsnokságnál (Kossuth Lajos-utca 15 sz. Füchsl-palota) f. hó 23-ik és 30-ik napján d. e. 10-12 óra között, amennyiben betegségük őket ebben feltétlenül nem akadályozza, személyesen megjelenni tartoznak. Azok, akik betegségük miatt meg nem jelenhetnek, e körülményt katonai (honvéd) orvosi bizonyítvánnyal, ahol pedig ilyen orvos nincs, hatóságilag láttamozott polgári orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. *Obrincsák, ezredes.*

* **Ötven mázsa ólomgolyó a lödombban.** Utcáinkon fémgyűjtőkocsik járnak, hogy a csapataink részére szükséges hadiszerek gyártásához adakozzék fémeket. Ezzel kapcsolatban felmerült az az eszme, hogy csekély fáradsággal nagyobb mennyiségű elhasznált ólom golyót lehetne előkeríteni. A katonai célzó pályán a volt Wolfierdőben ezélt mintegy 20 évvel készült. A nagyvárad helyőrség ezalatt a két évtized alatt állandóan használta a lövöldét s százezer számra hever a lödombban a kilött golyó. Ezt a lödombot kellene felásatni, esetleg a Nagyváradon tartózkodó katonákkal. A dologgal és a viszonyokkal ismerős egyének állítása szerint, a lödombból legalább ötven mázsa ólom kerülne ki, ami nem csekély mennyiség. Ajánljuk az illetékes körök figyelmébe az eszmét, hátha megvalósítható lenne.

* **Fémgyűjtő-kocsik az utcákon.** Tegnap kezdték meg az utcákon kocsival a fémek gyűjtését. Ahol a koci elvonult, beszóltak az egyes házakba. Sok helyen adtak réz, nikkelt, bronz, ón és ólom tárgyakat s úgy délelőtt, mint délután nagyobb mennyiségű fém gyűlt be. A fémgyűjtő-kocsik ma kedden és holnap, szerdán délelőtt és délután folytatják a gyűjtést. Felhívjuk az illető utvonalon lakókat, hogy a hazafias célra hozzák meg az áldozatot s nélkülözhetetlen fém tárgyaikat szolgáltatassák át a fémgyűjtő kocsiknak. A mai és holnapi gyűjtési akció vezetésével megbízott Czeglédy István aljegyző a következő felhívással fordul a hazafias közönséghez:

A gyűjtőkocsik a hadsereg részére felajánlott fémadományok összegyűjtése céljából f. é. június 22-én, kedden d. e. 8-12-ig és d. u. 2-5-ig a következő utvonalonok fognak közlekedni: Szacsavay-, Bóthly Ödön-, Pável, Teleky-, Körös-, Kossuth Lajos-, Zöldfa-, Kapucinus-utca Szent László tér, Rulikovszky-ut. Június 23-án, szerdán d. e. 8-12-ig és délután 2-5-ig: Nagypiac tér, Deák Ferenc-, Kolozsvári-, Gyár-, Sánc-, Gilányi-utca, Templom-tér. Nagyvárad, 1915 június 21-én Czeglédy István, aljegyző.

* **600 internált olasz Biharvármegyében.** A belügyminiszter intézkedésére Biharvármegye területén egyelőre 600 internált olaszt fognak elhelyezni. A 600 olasz a biharkeresztesi járásban nyer elhelyezést. Az elhelyezés tervezetét Poynár Ernő h. főszolgabíró tegnap küldte be az alispáni hivatalhoz.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Alulírottak a legmélyebb bánattól megtört szívvel jelentik, hogy a forrón szeretett legjobb édes anyja, anyós és nagyanya, ippi és érkeserői öz. Fráter Zsigmondné vinnai és dravetzi Dravetzky Berta f. hó 20-án d. e. fél 12 órakor rövid kinos szenvedés után 68 éves korában meghalt. A mi felejthetetlen drága halottunkat e hó 22-én d. e. 9 órakor Szent János utca 14. a. sz. a. gyászházából a református egyház szertartása szerint temetjük el. Nagyvárad, 1915 június hó 20-án. Áldás emlékére, béke hamvaira! Öz. Misley Béláné, ippi érkeserői Fráter Aranka, felsőbüki Horváth Istvánné, ippi érkeserői Fráter Iréne, lukovay Nizsalovszky Sándorné, ippi érkeserői Fráter Mathild, ippi érkeserői Fráter Zsigmond gyermekei. Fráter Zsigmondné, esetneki Royko Iréne, felsőbüki Horváth István, lukovay Nizsalovszky Sándor meye és vejei. Horváth Imruska Fráter Paula unokái.

* **Nem szabad elrejtteni az apró pénzt.** Az utóbbi időben csaknem minden helyen lehet érezni a váltópénz hiányát. A pénzhányának korántsem az az oka, hogy talán az állami pénzverdek nem produkálnak elegendő váltópénzt. A belügyminiszter ezt a vármegyéhez tegnap érkezett rendeletében határozottan meg is cáfolta. A miniszter kijelentette azt is, hogy a pénzverde teljes munkaerejével dolgozik és sokkal több 1 koronás, 10 és 20 filléres éropénzt vertek, mint máskor. Ennek dacára a váltópénzhiánya csaknem bénítólag hat a kereskedelemre, iparra, közgazdaságra. A hiánynak egyedüli oka az, hogy a nép között az a tévhit van elterjedve, hogy a bankjegyek értéke jelentékenyen esett és ezért a váltópénzt összegyűjtve, visszatartják. A miniszter rendelete kiemeli, hogy ez az eljárás nemcsak megbélyegezendő, és megtorlandó dolog, de hazafiatlan is. Utasítja azért az alispánokat a miniszter, hogy minél szélesebb

körben tudassák a lakossággal, hogy a bankjegyek teljesen egy az értéke a váltópénzzel, ezért mindenki hazafiatlanul jár el, ha a váltópénzt kivonja a forgalomból.

* **A kamara teljes ülése.** A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara f. 1915. évi június hó 23. napján (szerda) d. u. fél 3 órakor saját helyiségében (Teleky utca 11.) teljes ülést tart. Az ülés tárgyai: I. Elnöki közlések. II. Az időközben tartott elnöki tanácsülés jegyzőkönyve. III. Titkári jelentés az ügyszorgalomról és kiküldetésekről. IV. Jelentés a pénztár átlagáról. V. Miniszteri leiratok: 1. Kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata a gyapjúkészletek bejelentése tárgyában. 2. U. a miniszter ur leirata a malákkészletek összeírása iránt. VI. A számvizsgáló bizottság jelentése az 1914. évi zárószámok kapcsán. VII. Az osztályülések javaslati: 1. Biharvármegye alispánjának véleményét kérő átirata, Székelyhid község hativásárának áthelyezése tárgyában. (Mindkét osztály javaslatával.) 2. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületének átirata az ipartörvény 96. §-ának módosítása tárgyában. (Mindkét osztály javaslatával.) 3. Nagyvárad város polgármesterének véleményét kérő átirata az egyfogatu szekér fuvarozásról alkotott szabályrendelet tervezetere vonatkozólag. (Mindkét osztály javaslatával.) Biharvármegye alispánjának véleményét kérő átirata, Konyár község hativásártartása iránti kérelme tárgyában. (Mindkét osztály javaslatával.) VIII. A meghívók szétküldése után napirendre tűzött ügyek.

* **Munkálják a polgáristák a Bunyitay-ligetet.** Buday Alajos lelkes felhívása az ifjusághoz nem hullott kemény talajra. A polgáristák szép számmal jelentkeztek a Bunyitay liget helyreállítására. — Tegnap reggel 6 órakor mintegy százan gyülekeztek Buday tanár vezetésével, s nagy buzgalommal fogtak hozzá magukkal hozott szerszámaikkal a munkához, amelyet a meleg beálltával félbehagytak és este 6 órakor folytattak. A lelkes polgáristák már eddig is sokat takarítottak a ligeten. Persze az uttisztítást és a bokrok nyírását a kora reggeli és esteli órákban továbbra is folytatni fogják s nemsokára a buzgó munka eredménye lesz a városliget teljes rendbeállítása.

* **Jutalom a kémekek kézrakertőinek.** Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala az érdekeltek tudomására hozza, hogy a temesvári es. és kir. katonai parancsnokság mindazon ügynököknek és más személyeknek, kik az ellenséges államoknak esetleg országunk területén bujkáló kémei kinyomozását és elfogását elősegítik, ez esetben, ha ezekre a kémekekés rábizonyult, jutalmul 100 koronáig terjedhető összeget fizet. Egyben tudomására hozza a rendőrkapitányság a közönségnek azt is, hogy a fent jelzett katonai parancsnokság 100 koronáig terjedhető jutalombírt fizet mindazoknak is, akik erélyes és megbízható felek toborzásával a katonai hatóságnak szolgálatot teljesítenek. Akkor, amikor országunk és hű szövetségei az ellenségek sokaságától van körülveve, a hatóságok méltán elvárhatják az itthonmaradottaktól, hogy diadalmas, de nehéz küzdelmeinkben mindenki a köz-, az ország javára működjen közre, azért a jelen esetben is a legnagyobb bizalommal kérjük mindazokat, kik erre a fent jelzett munkára vállalkoznak, hogy lelkiismeretességükkel, megbízhatóságukkal és hazafias buzgóságukkal ez irányban is támogassák a hatóságokat. Nagyvárad, 1915. június 21-én. Rendőrfőkapitányság.

* **Katona-temetés.** A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága közli, hogy Galovics Luka 70 ik gyalogezredbeli és Patak Mihály 68 ik gyalogezredbeli gyalogosok temetése ma reggel 8 órakor, Szabó Mihály 4 ik honvédgyalogezredbeli közlegény és Nagy József 3 ik honvédgyalogezredbeli ővezető temetése pedig d. e. 10 órakor lesz a csapatkórházból.

* **Felrobbant gránát.** Tegnap rémhírek terjedtek el Nagyváradon, hogy a harcéről hozott gránátlövedék szétrobbant a honvéd hadkiegészítő parancsnokság épületében s a szétrobbant lövedék több embert megölt s még többet súlyosan megsebesített. Szerencsére ez a rémhir valótlan. Történt ugyan szerencsétlenség, de sem halálozás, sem életveszélyes sebesülés nincs. Az esetről szerzett információk szerint egy altiszt az északi harcéről magával hozott egy már használt gránátot, s azzal F. N. századost megajándékozta. A lövedéket az egyik teremben nézegették s a csavarral babráltak, mire a csavar egyik mélyedésében levő parányi ekrasit explodált. A robbanás F. N. százados arcát több helyen könnyen megsértette, míg Kulin őrmesternek a keze és karja sérült meg súlyosabban, de a seb nem életveszélyes. Az őrmestert azonnal beszállították a kórházba és sebeit bekötötték.

* **Kamarai értesítések.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni a következőket: A magyar kir. államvasutak igazgatósága a gabonaszállítással foglalkozók tájékoztatása céljából közli, hogy a cséplési munkálatok befejezésével előálló nagyobb mérvű gabonaszállítások céljaira nem fog elégséges fedett rakhely és fedett kocsik rendelkezésre állani s előáll annak szüksége, hogy a gabona és őrlemények nyitott helyen tároltassanak és nyitott kocsin szállitassanak. Mivel pedig az államvasutak nincsenek abban a helyzetben, hogy a nyitott kocsik betakarásához elegendő ponyvát szolgáltatasson, szükséges, hogy a gabonaszállítással foglalkozók takarékoskodjanak. — Tekintettel arra, hogy a gyalog, csak a kereskedelemügyi miniszterium szállítási igazolványával szállítható, felhívjuk az érdekelteket, hogy amennyiben gyalog szállítást eszközölni szándékosznak az alulírott kamaránál bejelenteni sziveskedjenek a szállításra vonatkozó adatokat, hogy azok alapján a szükséges igazolványok beszerzése iránt intézkedhessünk. — A „Journal Officiel de la Republique Francaise“ megkezdte azoknak az osztrák-magyar és német cégeknek közzétételét, melyek az 1914. évi szeptember 27-iki decretum értelmében zár alá helyezettek. Az erről szóló jegyzék első két füzeté a kamarához megérkezvén, az érdekeltek a hivatalos órák alatt a kamarai irodában megtekinthetik. — Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a cs. és kir. helyőrségi közérkezési kezelőség vágatási melléktermékek u. m. marha-bőr, juh-bőr, faggyu, bél, csont eladása iránt árlejtést hirdet. Ajánlatok f. hó 25-ig kéretnek a Garnisons Mannschafts Menage“ (Vár) 47. szobában, hol közelebbi adatok az érdeklődőknek rendelkezésre állanak. — A hadügyminiszterium irodai és sütődei berendezésekre pályázatot hirdet. Az ajánlatok 1915. évi június hó 28-án d. e. 9 óráig a hadügyminiszterium 12. osztályához (Wien, Stubenring) adandók be. Marosvásárhely város főispánja árlejtést hirdet a Marosvásárhelyen épülő internáltak barakktelepének ágyfelszerelési tárgyaira. Az ajánlatok június 28-án d. e. 11 óráig Marosvásárhely főispánjához küldendők. Közelebbi részletek a kamarai irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyvárad, 1915

június hó 21 én. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara: Dr Moskovits József s. k. elnök, dr Sarkadi Lajos s. k. titkár.

* **Kik lehetnek bérkocsisok?** Tekintettel a mai rendkívüli viszonyokra, a mikor a háboru a nagyváradai bérkocsisok létszámát is minimálisra apasztotta le, a rendőrfőkapitányság megengedi a bérkocsi tulajdonosoknak, hogy kocsijaikon 16 — tizenhat — éven felüli egyéneket is alkalmazhassanak bérkocsisokként. Ugyanekkor elrendeli a rendőrfőkapitányság azt is, hogy minden más kocsin és szekeren alkalmazott kocsisnak hajtási igazolványt kell váltania, amely igazolványok Réz Bertalan tb. alkapitánynál (Rendőrség, földszint 35. sz.) beszerezhetők. Nagyvárad, 1915 június 21. Rendőrfőkapitányság.

* **Marokrakó aratógépek eladása.** A földművelésügyi miniszter, az aratási munkálatok zavartalan biztosítása céljából 50 darab Mac. Cormik és Plánó jegyű marokrakó aratógépet raktározott Nagyváradon. Az aratógépek teljesen újak, felszerelve, azonnali készpénzfizetés mellett ab Nagyvárad, mintegy 635 koronáért kaphatók. A gépeket a miniszteri kirendeltség adja el. A gépek elsősorban a kisbirtokokosok szükségleteit van hivatva biztosítani. Nagyvárad miniszteri kirendeltség.

* **Ma a Royal-kávéház terraszán a debreceni Vörös Tóni és fia teljes zenekarával hangversenyez.**

x **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szöke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedűk, gramfonok eladása olcsóárban. Hír különlegességek.

x **Egy nagy raktárhelyiség** a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezni a Gazdasági és Iparbankrt.-nál.

* **Ingtalan eladás.** Nagytelek-utca 2. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-ayos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtekinthetők Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. értekezni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

* **Nagyváradai és vidéki** gyengélkedő katonasághoz küldők figyelmében, óvakodjanak a hamisított konyakoktól és boroktól. Ajánlok valódi konyakot, bort, likört, rumot, szilvóriumot, seprőt, borovicskát. Egy nagy üveg valódi konyak 3 korona. Harctérre szállítok 35 dekás posta dobozokat és 5 kilós posta ládákat ingyen csomaglással. Valódi Suchard kakao 1/4 kiló 1.90 Szardínia nagy doboz 80 fillér. Szalámi, lipói turó, málnaszörp, cukorkák nagyban árak mellett. Ostés, fillé, ruszlik és sóshering külön halosztályamban kaphatók. Vigyázat Aszódi 8-féle zamatu pörkölt kávéi izre és zamatra utánozhatatlan. Aszódi Kossuth-utca és Rákóczi-ut.

* **Három szobás utcai lakások** a város központjában, I. és II. emeleten előnyös bér mellett kiadók, a Biharmegyei Takarékpénztárnál, Kossuth-utca 3. sz.

* **Okleveles tanító, a nagy szünidőre magántanítást vállal. Cim a kiadóban.**

* **Forolín** biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdit! szagtalanit! nem zsiros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

CIPŐ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

x **Szeplő-májfolt** ellen megbecsülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bővrössséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13-02.

* **Kiadó modern berendezésű** butorított szobák fürdőszoba használattal katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak, esetleg szolgaszobával hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor-u. 4.

x **Mindennemű molyirtó** szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló“ drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

x **Négy szoba és előszobából álló lakás,** irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János utca 3. szám.

IRODÁLOM

A Társaság. Nádasdi Baán Achilles kedves történeti elbeszélése, Sável Kálmán pompás huszártörténete, Somlay Károly novellája, a Társaság új számának érdekessége. A Miért? című új rovat új aktualitásokat tárgyal, a diadalmas szövetségesek ifju trónörököséről hangulatos vezető cikk beszél. Melbáné Hilf Paula dr, Koroda Pál, Angyal Emil, és Farkas Andor szép versei és divatlevél egészítik ki a szebbnél-szebb illusztrációkkal tarkított szám tartalmát. A Társaság előfizetési ára egész évre 16 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Ritz szálló.

Uj Idők. Harminc kép disziti az Uj Idők e heti számát. A képek bemutatják a négy világtáj harcterének minden érdekes epizódját, többek között az olasz partok bombázását, a lelőtt olasz Gitta di Ferrara kormányozható léghajót, a galiciai harcér érdekes epizódjait, Gorlicét a duló csaták után, a Przemyslben zsákmányolt orosz ágyuk elszállítását, az Emden megmenekült hőseinek bevonulását Konstantinápolyba. Höfer Ferenc és Hadffy Imre altábornagyok arcképét. A lap szövegrészéből megemlítjük Szomaházy István regényét, a Meseváros-t, mely az Uj Idők e heti számában fejeződik be. Krudy Gyula A szív körül hidegülő vér címmel írt elbeszélést, Pekár Gyula Potemkin-falvak történetét mondja el cikkében, Garády Viktor cikket írt Nirvana a tengerben címmel, Zoltán Vilmos az olaszok alpesi csapatát ismerteti. Közli még a lap H. G.

Wells novelláját Az aepynis szigete címmel. A pillanatfölvételek rovata. Falu Tamás, Reichard Piroka és Szász Menyhért versei tartják még az Új Idők e heti számát. Az előfizetési díj negyedévre 5 korona, fél-évre 10 korona. Kiadóhivatal VI. Andrásy-ut 16.

A „Vasárnapi Ujság” jun. 20-iki száma szenzációs képeket közöl: II. Vilmos császár és Frigyes Ágost szász király látogatását a galíciai harterén, pompás felvételeket a galíciai győztes csatákról, egy szép és érdekes sorozat az olasz háború eddigi színhelyeiről, egy másikat azokról az olasz helyekről, melyeket hajóhadunk és repülőgépeink bombáztak stb. Szépirodalmi olvassmányok: Szemere György és Strug András regénye, Szöllősi Zsigmond tárcája, könyvismertetés, a háború napjai stb. Egyéb közlemények: a hazai tükörképzetár új palotája s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, Sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

Legújabb táviratok.

A németek jelentése.

Berlin, június 21. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az Arrastól északra levő arvonallal szemben az ellenség főként tüzérségi tüzelésre szorított. Csak Douserkastól északra volt gyalogsági támadás, melyet visszautasítottunk.

Suwassontól nyugatra meghiusult a franciáknak egy elszigetelt éjszakai előretörése, melyet Moulinentól nyugatra levő állásaink ellen intéztek.

Az Arrgonnok nyugati szélén támadásokba mentünk át.

A vürtenbergi és északnémet landver rohammal elfoglalt arvonallal 2 kilométer arvonallal szélességben több egymás mögötti védővonalat és a franciáknak hiábavaló ellentámadások alkalmával a legsúlyosabb veszteséget okozta.

Ezekben a harcokban 6 tisztet és 623 főnyi legénységet elfogtunk, 3 géppuskát és 3 aknavetőt zsákmányoltunk.

A Maas magaslatokon a franciák a Grande Tranchen levő állásaink ellen Les Epargestól nyugatra este több támadást intéztek, melyek az országúttól nyugatra tüzelésünkben összeomlottak. Az országúttól keletre az ellenség behatolt állásunk egy részébe, honnan azonban részben már elűztük. 70 fogoly maradt kezünkön. Lunevuletől keletre tulnyomó erejű ellenség elől Andrezon túl előretolt előőrsünket visszavontuk.

A helységtől észak keletre lévő főállásunkra. A Vogézekben az ellenség támadásait a Fechs völgyben és attól délre vérese visszavertük. Éjszaka szükségtelen veszteségek elkerülése céljából természetesen kiürítettük Meceral helységet, melyet a francia tüzérség rommá lőtt.

9500 orosz fogoly.

Keleti hadszíntér.

Savlétől északnyugatra fekvő vidéken és a felső Dubissától keletre az oroszoknak több részben jelentékeny erővel véghez vitt támadásai balul ütöttek ki.

Délkeleti hadszíntér.

Mackensen vezérezredes seregei Lembergért és Zolkievért küzdenek. Ravaruska birtokunkban van. Ravaruskától keletre a

német csapatok tegnap megtámadták és visszavetették az ellenséget.

Június 19 és 20 án Janor és Magientól északra fekvő vidék közti harterén kerek számban 9500 orosz fogtunk el 8 ágyút és 26 géppuskát zsákmányoltunk. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KÁROLY.

Hirdetések

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
11367/915 szám.

Hirdetmény

a házszati tilalom tárgyában.

Tudomásomra jutott, hogy egyesek az 1888. évi XIX. tc. 18-ik §-ában és a halászat társulatok üzemterveiben felsorolt halfajokra nézve megállapított halászáti tilalmi időszakot mindenféle ürügy alatt — mint pl. az élelmiszerhiány, kórházak részére szánt szeretetadományok, stb. — nem tartják be; azért figyelmeztetem a város közönségét, hogy a fent jelzett halászáti tilalomra vonatkozó törvényekhez és szabályokhoz szigorúan alkalmazkodjék, egyben közlöm, hogy az 1888. évi XIX. tc. 18. §-ában a következő halfajokra állapított meg a tilalmi időszak:

Április 1-től július 15-ig: Ponty, (potyka pozsár.)

Március 1-től április 30-ig: Lepényhal.

Szeptember 15-től január 31-ig: Lazac, pisztráng.

Március 1-től május 31-ig: Galóca.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a fent jelzett törvényben megállapított halászáti tilalmi időszakot pontosan tartsa be, mert a visszaéléseket a köztenyészítés érdekeinek megóvása céljából szigorúan ellenőriztetni és minden adott esetben büntetni fogom.

Nagyvárad, 1915. május 29.

Rendőrfőkapitány.

Hirdetmény.

Egy magasabb katonai parancsnökságnak átmenetileg Nagyváradra történt helyezése folytán nagyobb létszámú katonatiszt jön városunkba.

Az ideérkező katonatisztek egyrészenek — az eddigi gyakorlathoz képest — szállodákban való elhelyezése ez idő szerint nem eszközölhető, részben a szállodák teljesítő-képességének korlátozott volta, részint azért, mert a Nagyváradot felkereső vidéki vagy átutazó közönséget a szállóhelyektől teljesen megfosztani nem lehet.

Ez okból a tisztii beszállások céljaira a magántulajdont képező s az 1879. évi XXXVI. t. c. 9. § a értelmében szállásadásra kötelezett házak fognak igénybe vétetni, természetesen az arányos teherviselés elvének megfelelően.

A számadási kötelezettség megállapításánál a következő irányelvek szolgálnak:

A tisztii szállásadás kötelezettsége a háztulajdonostól követeltetik, amennyiben a háztulajdonos nem lakik házában s az 1879. évi XXXVI. t. c. 15-ik §-ában megadott azon jogával, hogy az elszállásolás végett hozzá utalt tisztet ugyanazon városrészben fekvő más helyiségbe saját költségén kellően elhelyezheti, nem él s a bérbeadott lakások valamelyikében alkalmas, kellően bebutorozott szoba van, az a lakótól is igénybe fog vétetni az előirt illeték fejében.

Ezen alapelvek alapján történendő elszállásolás foganatosításával a városi katonai ügyosztály által kiküldött szállásbiztos a tisztii szállások kijelölése végett a helyszínen meg fognak jelenni. Miután a haderő érdekeinek bármily tekintetben való előmozdítása a jelenlegi nehéz időkből mindenkinek hazafias kötelessége s meg vagyok győződve, hogy Nagyvárad város hazafias és áldozatkész polgársága ezen kötelezettsége elől sem fog elzárkózni, felkérem a szállásadásra kötelezett háztulajdonosokat, illetve az igénybe veendő magánlakások bérlőit, hogy a katonai ügyosztály kiküldöttjét s a szállásolással megbízott katonatisztek feladataik teljesítésében előzékenyen támogatni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1915 június 16.

Eleméry Ferenc
katonaiügyi tanácsos.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári tákaréknál.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolftram lámpák

Ára olcsóbb lett, Wolftram és egyéb bíró-lámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségtérítések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csellárok,

lámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 6000—1915. eln. számú körrendelete folytán ezennel közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó nagyváradi és idegen illetőségű 1897. évben született népfölkelésre kötelezettek bemutatató szemléje Nagyváradon 1915. évi június hó 24., 25. és 26-ik napjain fog megtartatni a következő sorrendben:

1915. évi június hó 24-én (csütörtökön) a Nagyváradon tartózkodó összes nagyváradi illetőségű 1897. évi születési népfölkelésre kötelezettek.

1915. évi június hó 25-én (pénteken) a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1897. évi születésű népfölkelésre kötelezettek közül A kezdőbetűtől K-ig bezárólag.

1915. évi június hó 26-án (Szombaton) a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű 1897. évi születésű népfölkelésre kötelezettek L. kezdőbetűtől Z-ig bezárólag, továbbá az előző szemlékről elmaradt 1896—1873. évi születésű népfölkelésre kötelezettek.

Ennek folytán felhívom a fentirt születésű évfolyamhoz tartozó népfölkelésre kötelezettek, hogy a meghatározott napokon mindenkor reggel 8 órakor a Lázár Vilmos-utca 3. sz. a. (volt esendőriskola) sorozó-termében tisztán, lehetőleg megfürödve, tiszta és rendes öltözetben jelenjenek meg, annál is inkább, mert a meg nem jelenők karhatalommal vezetettek elő s ezen felül katonai bünvádi uton is felelősségre fognak vonatni.

A népfölkelési bemutatató szemlén nem tartoznak megjelenni és egyttal bizonytalan időre a népfölkelési tényleges szolgálat alól foglalkozásuk alapján fel vannak mentve:

a) a pénzügyőrségnél tartósan alkalmazottak;

b) a vasutaknál és azok műhelyeiben a forgalmi, pályafenntartási, vontatási műhelyi és szertár-szolgálatban, továbbá a m. kir. állami vasgyárak központi igazgatóságánál és annak vezetése alatt álló gyárakban és üzemekben tartósan alkalmazottak;

c) a posta- és távirda intézetnél tartós alkalmazásban álló népfölkelésre kötelezettek;

d) a kőszénbánya munkás-osztagokhoz tartozók;

e) a hadiszolgálatokról szóló 1912. évi LXVIII. t. c. 4. § a alapján személyes szolgálatokra az összeírás előtt kijelölt egységek, feltéve, hogy rendeltetésük folytán állandó tartózkodási helyüket már elhagyták és a bemutatató szemléig vissza nem térnek

f) a határrendőrségnél állandóan és hivattásszerűen alkalmazott egyének, (a szolgák kivételével);

Az a) b) c) d) és f) betű alatt említett népfölkelésre kötelezettek azt, hogy állandóan tartósan és hivattásszerűen vannak alkalmazva, felettes hatóságuk, igazgatóságuk stb. illetve munkás-osztag parancsnokságuk, a vasutak és azok műhelyeinek alkalmazásában állók szolgálati főnökségük által szabályszerűen kiállított bizonyítvánnyal a városi tanács katonai ügyosztályánál a szemlélet megelőzőleg tartoznak igazolni.

Az a) c) és f) betűk alatt említett egyének azonban csak abban az esetben igényelhetik a felmentést, ha az említett minőségükben: 1915. évi március hó 1-óta vannak alkalmazva és ezen körülmény a fenti bizonyítványban szintén igazoltattak.

Azon népfölkelésre kötelezettek, ki a behívási parancsnak nem engedelmeskedik, s a bemutatató szemlén nem jelenik meg egy hónapi fogháztól két évig terjedő börtönnel büntetetik.

Nagyvárad, 1915 június hó 14.

Eleméry Ferenc
katonai tanácsos.

Meghívó.

Az Olaszi Takarékos és Hitel-szövetkezet (Nagyváradon) 1915. évi június hó 30-án szerdán d. u. 5 órakor a Belvárosi Népbank helyiségében rendes évi közgyűlést tart; a közgyűlésre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja.

Nagy-Várad, 1915. június 21-én.

az Igazgatóság.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése és ennek kapcsán a felügyelő-bizottság véleménye, jelentése az általa megvizsgált könyvek és számadások vezetéséről, illetve kiállításáról s a felmentvény megadásának kérdése.

2. A tizedik évtársulat üzletrészei után osztalék meghatározása.

3. Alapszabálymódosítás.

4. A szövetkezet bármely tagja által a közgyűlést nyolc nappal megelőzőleg írásban benyújtott indítványok tárgyalása.

I. Megjegyzés.

Az „Alapszabály” 20 §-a értelmében a lejárt tizedik évtársulattal szembeni követelés csak a közgyűlés napjától számított egy éven belül érvényesíthető.

II. Megjegyzés.

Miután ez a közgyűlés most már másodikban hivatott egybe, az alapszabály 22. § a értelmében a megjelenendő tagok és az általuk képviselendő üzletrészek számára való tekintet nélkül határozatképes leend.

MSOLAT: Magyar királyi Földművelésügyi Miniszter. 7308—1915/II. B—1. szám. Valamennyi törvényhatóságnak. A kereskedelmi m. kir. miniszter ur a m. kir. államvasutak igazgatóságához folyó évi márc. 29-én 12869/1915 II. sz. a intézett leiratában elrendelte, hogy a volt közmunka és közlekedési miniszteriumnak 1881 évi május hó 1-én 12438 sz. alatt kiadott és hivatali elődömnek 1894 évi október hó 2-án 70931 szám alatt részben módosított rendelete értelmében a földművelés egyes ágainak védelmére rendelt s a mezei, erdészeti és szőlőbirtokok gondozása, őrzése felügyeletével megbízott őrszemélyzet, a vadászati személyzet, valamint az erdőgazdaság kezelésével megbízott erdészeti kezelő tisztii személyzetnek a vaspályákon való átjárásra való feljogosításához szükséges pályaatjárási igazolványokat, oly esetben, midőn a pályaatjárásra szóló igazolvány csupán egy üzletvezetőség körzetébe tartozó pályarészbe kéretik, az ügymenet egyszerűsítése érdekében az illető üzletvezetőség maga hatáskörében állítsa ki. A több üzletvezetőség körzetét érintő ily igazolványok a jövőben is az igazgatóság által lesznek kiállítandók. Felhívom, hogy erről a törvényhatóság közönségét megfelelően értesítse. Budapest, 1915 május 21-én. A miniszter rendeletéből: olvashatlan aláírás, miniszteri tanácsos.

Hivatalos másolat hitelül:

Nagyvárad, 1915 június 14-én.

Darabant
irodavezető.

Felhívás

Nagyvárad város közönségéhez!

A háborúval kapcsolatban fellépni szokott fertőző betegségek behurcolásának és elterjedésének megakadályozására a következő

ÖVRENDSZABÁLYOK

pontos betartását és követését rendeljük el:

a) Minden háztulajdonos, szállodák, vendégházak, kocsmák, éttermek, kávéházak, gyárak, iparműhelyek, intézetek, üzletek, nyilvános helyiségek stb. tulajdonosai kötelesek a köztisztaság fenntartása céljából a szemetet és trágyát naponta a hatóság által megállapított és városrészenként kijelölt szemételepre kihordatni, az udvart, házelejét és folyókat naponta a reggeli órákban felsepergetni és kitakarítani.

Személtáradat, árnyékszékeket, (mészgödört és folyókákat naponta kötelesek fertőtleníteni és pedig vagy frissen készült méztejtel, mely egyrészt frissen oltott méz és három rész víz keverékéből áll, vagy 5 százalékos Carbololdat, vagy 5 százalékos Lysol-oldattal. Ezen fertőtlenítő folyadékokból az árnyékszékekbe naponta két liternyi mennyiség öntendő, a többi helyek pedig szintén bőszégesen fertőtlenítenendők.

b) A lakások tisztán tartandók, naponta többször szellőztetendők és a bennük levő tárgyak nedves ruhákkal letörölendők. Különös gond fordítandó a legyek és élősdiek irtására, minthogy ezek gyakran terjesztői a ragálnak. A lakosság tartsa magát tisztán, sűrűn mosakodjék vízvezetéki vízben és kezét evés előtt mindenki mossa meg.

c) Evésben és ivásban mindenki mérteletes legyen. Nyers eledelt lehetőleg ne egyék, gyümölcsöt megmosva, hámozva. Elelmicikkek a legyek ellen megvédendők.

d) A Körös vízének használata bármely célra tilos, ugyszintén nem szabad az egyes házakban még meglévő kutak vizét sem ivásra, sem főzésre, sem mosogatásra használni.

e) Piaci árusok, elelmicikkek árusítói kötelesek helyiségeiket, bódéikat és árusítóasztalaikat a legtisztábban tartani, különösen nagy gondot fordítsanak vendéglősök, kávéháztulajdonosok, cukrászok, ételkifőzők, mézszárosok, hentesek és pékek üzleteikre és műhelyeikre, hogy ugy helyiségeiket, mint áruadjaikat és áruikat a legnagyobb tisztaságban tartsák. Elelmicikkek zárthelyen vagy tiszta ruhával letakarva tartandók, hogy portól, legyektől megóvassanak. Romlott és hamisított elelmiszerek elárúsítói a legszigorubbán fognak büntetettetni.

f) Ragályfogó áruk raktárait, u. m. rongy, csont és bőrtelpeket naponta fertőtleníteni kell. Erkező árukat azonnal.

g) Sertéshizlaldák, ólak, istállók és szárnyas állatok ketrecci állandóan tisztán tartassanak és naponta fertőtleníttessenek.

h) Hányás és hasmenéssel járó kolerára, typhusra gyanus, vagy gyanus kiütéssel járó megbetegülésnél azonnal orvost kell hivatni és a hatóságnak bejelenteni.

i) Fertőző helyről jött személyek, podgyások elelmicikkeit, különösen szennyes ruhákat tartalmazó csomagok a hatóságnak sürgősen bejelentendők, hogy a kellő ellenőrzés és fertőtlenítés keresztül vihető legyen. Különösen kötelezettek erre szállodák és szállóhelyek tulajdonosai és vezetői.

A hatóság eljárása magában nem elég a fenyegető járványok elleni védelemre, minden polgárnak ki kell ebből venni részét és e tekintetben számítunk is Nagyvárad város intelligens lakosságának a támogatására, mert e nélkül küzdelmünk meddő maradna.

Végül megjegyezzük, hogy amennyiben ezen felhívásnak egyesek eleget nem tennének, ellenük a törvényes eljárás folyamatba fog tétetni és minden kihágás a legszigorubbán fog büntetettetni.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Nagyvárad város tanácsa!